1) Komentář k videu:

V dubnu 1989 vystoupil ministr vnitra **František Kincl** na tiskové konferenci u příležitosti **dne Sboru národní bezpečnosti (SNB)**.
Tvrdil, že mluví o **bezpečnostní situaci v zemi**, ale ve skutečnosti mluvil hlavně o **lidech, kteří nesouhlasili s komunistickým režimem** – tedy o **opozici**.

Ministr vnitra měl mít na starosti policii a bezpečnost, ne politiku. Ale tehdy se **každý nesouhlas s režimem bral jako „nebezpečí pro stát“**, ne jako politický názor. Proto to prezentoval jako **bezpečnostní problém**, ne jako projev svobody.

Kincl mluvil o opozičních skupinách jako o **„silách, které nestojí na platformě socialismu“** – jinými slovy: o lidech, kteří **nevěří v komunistický systém**.
Tvrdil, že opozice je **malá**, že to jsou **stále ti samí lidé z Prahy**, kteří se jen snaží „rozšířit mimo hlavní město“. Tím chtěl ukázat, že **většina národa je spokojená** a opozici nikdo nepodporuje.

Z dnešního pohledu víme, že to byla **propaganda** – režim se snažil opozici zesměšnit a zlehčit.
Ale! Jak silná ta opozice vlastně byla? Kdo do ní patřil?
Ve videu jste slyšeli zmínku o **Chartě 77** – to bylo jedno z mála uskupení, které se tehdy odvážilo otevřeně nesouhlasit s režimem.

Víte, co prohlášení Charty 77 bylo? A kolik lidí ji tehdy podepsalo?

(Zkuste odhadnout – z celé tehdejší Československé republiky s 15 miliony obyvatel.)

Napište svůj tip a pak odpovědi na obě otázky dohledejte zde:

https://www.50letcharty77.cz/index.html

Můj tip:

Co byla Charta:

Kolik lidí ji podepsalo:

Proč myslíš, že tak málo/hodně:

Co si o takové iniciativě myslím:

Odpovědi:

Co byla Charta 77:
Charta 77 bylo **občanské prohlášení**, které vzniklo v lednu **1977**.
Jeho autoři chtěli, aby **komunistický stát dodržoval lidská práva**, ke kterým se sám přihlásil podpisem **Helsinských dohod**.
Nebyla to organizace ani politická strana – spíš **volné hnutí lidí**, kteří se odvážili veřejně říct, že vláda nedodržuje své mezinárodní závazky.

Kolik lidí ji podepsalo:
Celkem ji podepsalo méně **1 900 lidí** (zhruba **dvě promile obyvatel tehdejší ČSSR**).
Z celkových asi **15 milionů obyvatel**.

2) Zkusme se nyní podívat perspektivou komunistického Československa na současné Rusko, co se dá najít společného: Doplňte vynechaná slova v tabulce (nejde o to najít správné slovo, ale pochopit smysl sdělení): **VYPLNĚNO**

Znak autoritářského režimu	ČSSR – příklady z videa / vyprávění	Současné Rusko – podobný projev dnes
Ovládání médií a propagandy	Státní televize informuje jen o úspěších režimu, cenzura tisku.	Většina médií vlastněná státem; propaganda o **„speciální operaci“** na Ukrajině.
Jedna „státní“ pravda	Oficiální výklad: vstup vojsk 1968 = **„bratrská pomoc“.**	Oficiální výklad války, zákaz slova „válka“, školní výuka podle státní **ideologie.**
Potlačování opozice a jiných názorů	Chartisté sledováni, vězněni, vyhazováni z práce.	Zatýkání opozičních politiků (např. **Navalnyj)**, zákaz demonstrací.
Represe (věznění, vyhazovy z práce)	Lidé přišli o práci kvůli podpisu **Charty 77.**	Lidé přicházejí o zaměstnání za kritiku režimu či války na sociálních sítích.
Volby bez skutečné volby	Jediná kandidátka Národní fronty, 99% účast a souhlas.	Kontrolované volby, odstranění opozice, zmanipulované **výsledky**.
Pasivita většiny obyvatel	Většina mlčela, „nechtěla mít problémy“.	Většina obyvatel neprotestuje, část věří propagandě.

Znak autoritářského režimu	ČSSR – příklady z videa / vyprávění	Současné Rusko – podobný projev dnes
Kult osobnosti	Portréty vedoucích představitelů, uctívání „stranických vůdců“.	**Putin** zobrazován jako silný ochránce národa, všudypřítomný v médiích.
Kontrola vzdělávání a kultury	Zakázané knihy, cenzurované filmy a **hudba (např. Plastic People).**	Zakazování „nevlasteneckých“ umělců, omezování svobody ve školách.
Státní dozor nad cestováním	Potřeba výjezdní doložky, zákaz volného vycestování.	Omezení cestování kvůli sankcím, tlak na „**vlastenecké** chování“.
Donášení a tajná policie	Lidé se báli, že je někdo udá – všudypřítomná StB.	Sledování, **udávání** „nepřátel státu“, digitální kontrola, zákony o „diskreditaci armády“.
Ideologické rituály	Povinné prvomájové průvody, stranické schůze.	Vlastenecké školní akce, státní oslavy a vojenské přehlídky.
Omezování svobody projevu	Zákaz kritiky režimu, cenzura **tisku.**	Zákony zakazující kritiku **armády**, blokace nezávislých médií.
Zneužití justice	Soudy trestaly odpůrce režimu na základě **politických** obvinění.	Politické procesy s **opozicí**, soudy ovládané státem.
Zestátnění podniků	Vše bylo pod kontrolou státu, žádné **soukromé** podnikání.	Formálně existuje trh, ale klíčové podniky ovládá stát nebo loajální **oligarchové**.
Manipulace s historií	Zamlčování faktů, přepisování událostí (např. rok 1968 jako „kontrarevoluce“).	Přepisování historie druhé světové války, zákaz kritiky SSSR.
Nedostatek informací ze zahraničí	Rušení zahraničního rozhlasu, cenzura tisku.	Blokace západních médií a sociálních sítí, zákaz VPN.

Zákaz VPN znamená, že stát **zakazuje nebo omezuje používání programů**, které lidem umožňují **obcházet cenzuru na internetu**.

VPN (Virtual Private Network) skryje, odkud se člověk připojuje, takže může navštívit i stránky, které jsou v jeho zemi zablokované.
V autoritářských státech, jako je **Rusko nebo Čína**, vláda **blokuje nezávislá média a sociální**

sítě, a proto se snaží **VPN zakázat**, aby lidé **nemohli získávat svobodné informace ze zahraničí**.

3) Myslíte si, že dnes v Rusku existuje nějaká forma občanského odporu/skutečné opozice státní moci?

Napiš, jaké má podle tebe podoby:

Individuální odpovědi žáků.

4) Pokud můžete, nyní si prohlédněte stránku: https://osmstatecnych.cz/

Zjisti, proč stránka vznikla?

*Tato stránka svým názvem vzdává hold **osmi statečným Rusům**, kteří v srpnu **1968** protestovali na **Rudém náměstí v Moskvě** proti okupaci Československa. Policie je tehdy **zbila, uvěznila nebo zavřela do psychiatrické léčebny**. Všichni věděli, že budou potrestáni, ale přesto se postavili **proti bezpráví – kvůli lidem, které ani neznali.***

*Drželi v rukou ručně malované transparenty. Jeden z nich nesl nápis **„Za vaši i naši svobodu“** – heslo, které dodnes spojuje všechny, kdo vzdorují **násilí, nesvobodě a nespravedlnosti**, se zbraní i beze zbraně.*

*Projekt **Osm statečných** vznikl jako připomínka těchto lidí, ale postupně se rozšířil. Autorka projektu během několika let nasbírala velké množství informací o **současném ruském odporu proti režimu** a chce ukázat, že i dnes existují lidé, kteří se nebojí říct pravdu.*

*Cílem webu je nejen připomínat **osobní hrdinství jednotlivců**, ale také **monitorovat dnešní ruský odboj** – shromažďovat data a příběhy, které mohou být důležité pro porozumění tomu, co se v Rusku děje pod povrchem.*

Proč se jmenuje 0sm statečných?

*Název odkazuje na **osm lidí**, kteří tehdy na Rudém náměstí po okupaci Československa rozvinuli transparenty s nápisy:*
***„Za vaši i naši svobodu“**, **„Hanba okupantům“** nebo **„Ruce pryč od Československa“**.*
*Byli okamžitě zatčeni a všichni za svůj čin **tvrdě zaplatili** – vězením, vyhozením z práce,*

vyhoštěním nebo nucenou léčbou.
Web jejich činy připomíná jako symbol ***občanské odvahy****.*

Co znamená ZA VAŠI I NAŠI SVOBODU?

Viz výše

Vypiš jeden příběh.

Co si o takové iniciativě myslím:

Necháme žáky vyjádřit veškeré pocity, i pochybnost.

Můžeš a nemusíš ji sledovat na FB: https://www.facebook.com/8statecnych?locale=cs_CZ

Napiš hlavní sdělení celé lekce:

- Někdy i velmi malá skupina lidí může být nositelem velké naděje…
- Kdo brání svobodu druhých, brání i svobodu svou.
- Občanská odpovědnost začíná zájmem o to, co se kolem nás děje.

Samozřejmě vezmeme i jakékoli jiné sdělení, které žák/yně potřebuje vyslovit.